

1874-06-28

OPHAVSMAND/NØGLEPERSON

J. C. Jacobsen

FAKTA

Type:
Note

Sprog:
Dansk

Tilblivelsessted:
Pilsen; Wien

Arkivplacering:
FA 2-004-00001, kasse F 2

Emneord:
Industriel arkæologi,
bryggeriindretning,
bryggeriteknologi

DOKUMENTINDHOLD

Bryggerinotater fra Pilsen. Notaterne er skrevet i slutningen af juni måned, sandsynligvis 1874.

TRANSSKRIFTION

Pilsen. Bürgerliches Brauhaus. Den nyere Udvidelse af Noback. Uendelige Maltkjeldere med Lys fra den ene Side og Luftrør fra den anden; ikke stærk men dog taalelig god Ventilation. Støbkarene ikke store, deels af Sandsten, deels af Jern stode paa Gulvet i Midten af Kjelderen med Maltplads til begge Sider. Udblødning i 3 Dage (?) Vandet skiftes 4 Gange daglig (Flodvand). Der maltedes endnu, færdigt 4 à 5 Dage. Maltet taaleligt, ikke skimlet. Afzüge, enkelte, med Traadtouge. Køller efter Nobacks Tegning. Der lægges, som i Prag, kun et tyndt Lag Malt paa ad Gangen, tørres paa hver Flage i 5 Timer (i Prag i 6 Timer) Maximum (mellem begge Flager) 42 gradtegn R. jeg saa da Maltet var næsten tørt 36 R.-

Der er 7 Mæskekar, som tillige ere Siekar og 7 firkantede Pander af Kobber med flad Bund, uden Dæksel og Røreapparat. Der var intet Dreiekar. Man hakkede op med Haanden og Nachguss løb i Partier med Mellemrum over paa Masken. Til hvert Mæskekar en rummelig Grand, hvori baade Mæsing og Puururten og Humleurten løber og hvorfra een Centrifuge med 3 Haner paa Stigerøret pumper enten i Mæskekarret eller i Kjælden eller paa Bakkerne. 3 forskellige Svalehuse, tildeels fjernt liggende, med i Alt 14 Bakker; frygtelig lange Rørledninger for Urten!! høit i Luften. En Mængde Gjæringskjeldre. Varmen sagdes at være 7 R uagtet der var høie Iisbeholdere for Enderne (af de dybere; nogle høiere liggende Kjeldere benyttet kun om Vinteren i den koldeste Tid.) Karrene af 36 à 48 Eimer. Urtrørene over Karrene vare i de ældre Kjeldere endnu af Bly; i de nye af fortinnet Kobber. Svaleapparatet af flade Rør (tegning) i 2 Rækker over hinanden, 8 à 10 i hver Række og laae, seete i Plan, med en stor rund Kapsel over Samlingen, eiendommelig Form!

Man svaalede et Bryg i 1½ Time til 2-2½ R. Urten svaledes først saa langt ned paa Bakkerne som muligt ved Luften. Naar den var svalet ned til 30 grader rørtes den med Rager for at freskynde Nedsvalingen under den farlige Temperatur. Dette var c Kl 2 om Eftermiddagen og man vilde lade Urten staae til Natten bragte Kjølighed! Man bryggede nu kun 1 Gang daglig i 5 Værker; om

Vinteren 3 Gange daglig i alle 7. Der brugtes ingen Svømmere. Urten holdt, sagdes der, 13% og det jeg smagte sagdes at have 5% (?) meget bittert. Noback sagde at der brugtes 100# af den fineste Saazer, som Bryggerne selv udsøgte Balle for Balle, til 100 Eimer (altsaa mere end det dobbelte af hvad jeg bruger!) Det var vistnok her, at jeg saae en Opheisning fra Lagerkjelderen (som laae inde under Bjerget) ad en lang Skraaplan paa Skinner

26/6

Pilsener Actienbrauerei. Har jeg nu da jeg skriver dette i Wien 28/6 næsten glemt. Stort og planmæssigt Anlæg paa en meget rummelig Plads omgivet af Mure.- Bryggeriet x) (x med dobbelt Værk.) med Mæskekar som mine Siekar med Schwalbes Aufhackmaskine, lodrette Tænder som kunne stilles i en forskjellig Vinkel, man stiller dem forresten strax lodrette. Dreiekors. Mæskekarrene usædvanligt Dybe. Siekarrene som sædvanligt; fyldte af Mæskning lige op til Dreiekorset tæt under Randen af Karret. Et aabent Batteri, meget større end sædvanligt og, som de fleste, af Jern. Baade Mæskepumper og Urtpumper Centrifuger. fra Urtpumpen gik Stigerøret ikke som sædvanligt, lige op til det høieste Punct, men det gik ned under Jorden over til Salehuset paa den anden Side af Gaarden og op ved Sidevæggen til et langt Rør langs denne, med Hane til hver Bakke, som gik tværs over Huset.- I Gjæringskjelderen et valeapparat af Prick med 10 Rør. Centrifuge, af Schwalbe, stod noget derfra ved Gulvet, var større end Carls, c 13" i Diameter. Iiskarret stod i et Rum over Kjelderentopfuldt af Iis. Kassen havde de sædvanlige Skillerum (tegning). Apparatet svaalede godt. Der sattes paa ved 3 R. Kjeldernes Varme var 5R, hvilket jeg saae. Gjæringen varede 12-14 Dage. Stod smukt baade i Begyndelse og henimod Slutningen. Der var høie Iisbeholdere for Enden af samtlige Gjærkjeldere. Karrene blev ikke lakerede (dette har jeg kun seet eet Sted og der var den væk) man kalkede stærkt. Der brugtes Svømmere, som sattes i omtrent den 4de Dag og borttages et Par Dage før Øllet skulde fades.- Jeg smagte Øllet i "Ausstoss", det sagdes at være over 4 Maaneder gl, hvilket kunde være sandt. Det Øl, som nu bryggedes, skulde først sælges i October eller November. Saavidt jeg forstod, opfriskedes det ældre Øl hen ad Efteraaret med nyt Øl. der var 2 Dampumper (stødte stærkt) den ene til Flodvand, alene til Reengjøring, den anden til Brøndvand til Brygningen. Dette Vand var noget mineralsk, efter Sigende indeholdt det Jern

og Beholderne maatte derfor jevnlige udskylles. Lagerkjelderne rigelig høie, ud til begge Sider fra en Forkjelder. Indgangene tilmurede med en lav Dør.

Varmen 2 à 3 (gradtegn) R. Der var Iisbeholdere ovenpaa Hvælvingerne som hos mig, hvilke naaede opover Jorden med dobbelte Hvælvinger over et lidet Lag Gruusovenpaa og overbyggede.

Iisbeholdernes Gulv var af Cement, men desuden bedækket med fortinnet eller forzinket Jern. Der var Luftcanaler op fra hver Lagerkjelder, men om de tillige havde Forbindelse med Iisbeholderen blev jeg ikke klog paa. -Enkelt Aufzug til 20-30 Eimer ad Gangen (ligesom almindeligt) af Traadtoug c 7/8" tykke og Kontravægt for Lodet. Traadtougene vare fastgjorte paa de 2 Alen store Skiver og paa disses Axe sad et Tandhjul x)(x af samme Diameter) som attes i Bevægelse ved en Skrue. Maltkjedlerne meget store, der maltedes ikke, oprindeligt alene under Bygningen men nu udvidede langt ud under en forhøiet Gaardsplads eller Platform, belagt med Cement. Køllerne saa jeg ikke. De vare uidentvivel af Nobacks Konstruktion. Der bryggedes om Vinteren 4 Gange i Døgnet. Mæsken stod knap i Ro 1 Time og der var rigelig Tid til Afløbning. Anschwingen (??) og Reengjøring i 6 Timer. Der mæskes ganske vist tyndere end hos mig og bruges mindre til Efterzydning. Urten Kogtes "med Humlen" kun i 1½ Time, altsaa vistnok ogsaa en Stund før Humlen. Det samme hørte jeg et andet Sted.

C.M. Tjilpen, kungömligst Coassant. Den nysse Admistrati af Nordske
 kenderlige Skattehaldere ind Lyd for den nye Skat og Læsting for den
 anden; ills skat, men dog kaaligt god Modifikation, Skatteham
 de for, deels af Landhaan, deels af den skat den Quidat; Moden af,
 Gjeldene ind Skattehad hi byge Skat. Skatteham: 3 Dage (?)
 Skatet sigter 4 Gange daglig (Skatmand). Der uallatet andren,
 fadigt; 4 i 5 Dage. Skatet kaaligt, ills Skatet.
 Aufjuge, andette, ind Coassant. Falles efter Nordske Coassant
 der Læsting, den i Prag, den et Sjindt Lyd Skat per ad Gange,
 saamde den just Skat: 5 Coud (i Prag: 6 Coud) Mey inuen
 (indten dege allege) 48° R. Lyd den de Skatet med uallatet Skat
 36° R.

Der er 7 Skatteham, den tillige den Skat og 7 Skatteham
 for den af Skat og ind skat Coud, indten Skat og Læsting.
 Der med indten Skat, den Skat og ind den af
 Skatet Lab: Skat og Skatteham den den Skat.
 Et skat Skat den omuuelig Skat, den den Skat
 og Skat den af Skat den Lab og Skat den den Skat
 ind 3 Gange den Skat den den den: Skat den eller
 i Skat den den Skat. 3 Skat den Skat,
 deelt sigter sigter, ind: alle 14 Skat; sigter den
 Skat den den Skat!! sig: Skat. den Skat
 Gjening Skat. Skat sigter et den 7 R sigter der
 den den Skat den den Skat (af de Skat; alle Skat
 sigter Skat den sigter den den Skat den: den Skat den).
 Skat den 36 i 48 Coud. Skat den den Skat den
 i de alden Skat den den af Skat; i de den af Skat den Skat.
 Skat den den af Skat den 0: 2 Skat den den den, 8: 10
 i den Skat og den sigter: Skat,
 ind den den sigter den den Skat
 ind den den den!

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARISBERGFONDET

Man prøvte at lægje ; $1\frac{1}{2}$ tøm. til $2 - 2\frac{1}{2}$ R. Vedens
følelse først for lægje med gas Carbonen som udeligt med
Luften. Men der var prøvet med til 30° ved det der i
Læge for at frembringe den naturlige i ender. Der foretoges
Eksperiment. Dette var i 16 L. en flensidige og man
ville lad koken seer til Nellen brugte Jælyd. Man
læggde en tøm 1 Gang daglig ; i 4 Uger ; og i Uebunden
3 Gange daglig ; eller 7. Der brugtes ingen Brændsel
Vedens følelse, lægde der, 18 $\frac{1}{2}$ og det var foretaget lægde at
Jern 5 $\frac{1}{2}$. (C) meget lidt. Næstent lægde at der brugtes
100 $\frac{1}{2}$ af den første Saager, som lægges om Jern indvige Læge
for Læge, til 100 fimer (altså man med det tabeth af Jern
jælyd !).

Der var vistnok for, at jeg bare en Opførelse for Lægefølelsen
(Jern Læge ind i ender lægget) at en lang Brændsel for Brændsel.

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

24/6
Tilfæet Oesterrøisens. - Jeg tog mig da jeg kom's dith, Wien 24/6
næsten glædet. - Næst og glædeligt Omdag saa en meget uventet
flod angik os. - Engejvædet med Mølleværket som en
Pietas med Schwalbe's Ruffelstern, latente Læder som Linné's Ruffel
i en fastgillet Rindel, man stilled dem forresten forog ladet. - Næst
Læder. - Mølleværket er indvænet. - Pietas som indvænet i
fødder af Mølleværket og de indvænet det under Læder af Læder
af Læder. - Mølleværket er indvænet og, som de stede, af Jern
Læder Mølleværket og Læder af Læder. - Som Læder af
gode Mølleværket som indvænet, som de stede, som de
gode indvænet som de indvænet som den anden side af
Læder og som de indvænet det et længe ind længe Læder, med
jæret det som Læder, som det Læder og Læder. - I Gjæverne
Gjæverne af Læder og Læder med 10 Læder. - Læder af
Schwalbe, stede meget Læder og Læder, som Læder og Læder i 13
i Læder. - Det Læder stede i et Læder og Læder, som de stede
Læder. - Læder som de indvænet Læder [1111]. - Læder
Læder gode. - Det Læder som de 3 R. - Læder med 9 Læder
5 R, Læder som de. - Gjæverne med 12-14 Læder. - Det
Læder Læder i Læder og Læder Læder. - Det som
Læder Læder som de Læder af Læder Gjæverne. - Læder Læder
Læder Læder (Læder som de Læder Læder og de som de Læder)
som Læder Læder. - Det Læder Læder, som Læder
i Læder den 4. dag og Læder Læder som de Læder
Læder Læder. - Jeg som de Læder i "Læder", det Læder et som
som 4 Læder og, Læder Læder som de Læder. - Det Læder, som de
Læder, Læder som de Læder i Læder eller Læder. - Læder som de
Læder, og Læder Læder Læder som de Læder Læder og Læder Læder.
Det som 2 Læder Læder (Læder Læder) som de Læder Læder,
Læder Læder Læder, som de Læder Læder Læder Læder Læder
Læder Læder som de Læder Læder, eller Læder Læder Læder Læder

og Cefaltrens smalle Profus jævlelt indfyldt.
Kagrotgældrens vigelejt Jern, ind det bygge Rides fra en
Løstgælden. Indgangens Lidenheds med en Løn Dens.
Maasum 2 i 3^o R. Det var Det befaldens anuget Jernmængde
som Jot mig, Smith maade og anes Jorden med dubbelte Jern
mængde anes og et lidt Læg Jern anuget og anes bygget.
Det befaldens Gælden var of Jern, men det inden bedømt
med fastholdt eller fastholdt Jern. Det var Cefaltrens
og som Jern Kagrotgælden, men anes de lille Jern Løstgælden
med Det befaldens som jeg ikke bygge.
Løstgælden. Anuget det 20 - 30 Jern ad Jern (Løstgælden almindelt)
of Cefaltrens i 1/3^o Jern og Løstgælden for Løstgælden.
Cefaltrens med fastholdt Jern de 2 Løn som Jern og
Jern det Løn Jern et Cefaltrens Jern Jern. Cefaltrens med
en Jern.
Maltgældrens med Jern, det maade det. og jævlelt
alene inden bygge men inden inden Cefaltrens inden
en fastholdt Jern Jern eller Jern, belagt med Jern.
Løstgælden som jeg ikke. Det var inden inden af Nødværk
Løstgælden.
Det bygge anes Jern 4 Jern: Jern.
Maltgælden Jern: Løn Jern og det var vigelejt det
det Afledning, Anuget anes og Løstgælden i Cefaltrens.
Det maade Jern med Jern med Jern og bygge
inden det bygge, Løstgælden Jern "med jævlelt"
Løn i 1/3 Løn, altså med Jern og anes en Jern Jern
det Jern Jern jeg et andet Jern.